

In dit water gaan steeds meer delen mij verloren

[Poëzie voor O!Canal+]

Yves De Bosscher

Tussen Spiere en Roubaix

O!Canal+

Het kanaal Roubaix-Spiere is 20,7 kilometer en is als geen ander grensbepalend. Het kanaal passeert zowel de grens tussen Vlaanderen en Wallonië als de grens tussen Frankrijk en België.

Het kanaal werd open gesteld in 1872, maar de scheepvaart kende door allerlei omstandigheden niet echt een succes. In 1985 werd het officieel voor de scheepvaart gesloten. Toch bleef het kanaal op een bepalende wijze zichtbaar in het landschap.

Het project 'O!Canal+' is een grensoverschrijdend project waarin dit kanaal opnieuw in de kijker wordt gezet, nu als recreatieve en groen-blauwe as. Via enkele culturele initiatieven worden de bewoners van de grensregio uitgedaagd om het kanaal te herontdekken.

Spiere-Helkijn verzocht rivierdichter Yves De Bosscher om voor dit project een tiental gedichten te schrijven. Ook het gemeentebestuur van Estaimpuis in Henegouwen en Leers in Frankrijk zochten een aantal toepasselijke gedichten bij elkaar. Tussen 1 april en 30 december 2011 kon je de verschillende gedichten op locaties langs het kanaal ontdekken.

In deze publicatie worden de in opdracht geschreven gedichten van Yves De Bosscher gebundeld.

Poëzie voor O!Canal+

1. [Credo van een schipper](#)
2. [Douanier](#)
3. [Drijfhout](#)
4. [Estaminet du pont](#)
5. De laatste tocht van den Bruinen
 - [Zwanenzang](#)
 - [Mosselboot te Leers-Nord](#)
 - [Les dernières moules sur le Quai de Lorient](#)
6. [Mythologie](#)
7. [Ontij](#)
8. [Vervlogen](#)

Copyright © 2012, Sint-Denijs, België

Gedichten en fotografie door Yves De Bosscher

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

info@dichterbijhetwater.be

Credo van een schipper

Voor het losgooien van trossen
Voor het ruisen van het riet
Voor de vrijheid van het varen
Voor de weemoed van een lied
Voor het aanmeren aan kaaien
Voor de heimwee die niemand ziet

Voor de spiegeling in het water
Voor de nevel op het land
Voor de golfslag door zijn aderen
Voor het stuurwiel in zijn hand
Voor de stuwen en de sluizen
Voor zij die wuiven in passant

Voor het eeuwige verlangen
Voor de tocht die immer duurt
Voor de thuiskomst na het afscheid
Voor de stroming die hem stuurt
Voor het reilen en het zeilen
Voor de vrees van het vergaan

Voor de schipper is dit leven
Voor zijn boot moet hij bestaan

Yves De Bosscher

Schipper in manoeuvre op het Spierekanaal

Douanier

En als ik dan je grens bereik
Durf ik niets meer aan te geven
Gevoel verstoep als smokkelwaar
Waar is mijn moed gebleven

Maar in de republiek waar vrijheid heerst
Leg ik eens mijn boot aan banden
Betaal voor ons de invoertol
Versas ons schip naar hogere panden

Waar jij altijd het mooist mag zijn
Waar ik aan je zij kan schuilen
Waar ik schipper op de visserskaai
Van verlangen nog mag huilen

Vorbij de grens zullen we samen zijn
Wordt onze boot voorgoed geborgen
De smokkelwaar wordt uitgeklaard
Vorbij zijn alle zorgen

Yves De Bosscher

Douane op de grensovergang in Leers

Drijfhout

Toen de wind uit de wolken was gevallen
de stilte met een laatste zucht te water ging
en alle macht uit mijn zeilen werd geheven

verging ik in de luwte. Veegde het kanaal
tegen in zichzelf gekeerde sluisdeuren
het losse drijfhout bijeen.

Met man en muis vergaat zo een geschiedenis.
Kauwt het water op mijn ranzig geschaafde romp
van toen ik zonder wrijfhout bij je aanmeerde,
likt geduldig aan eikenhouten sporen
van vergankelijkheid.

Yves De Bosscher

Sluis op het Spierekanaal

Estaminet du pont

Het broederschap van stuurmannen, sjouwers en satscheux
spande er verenigd samen, over de toog rolden spierballen
vleesgeworden pasmunt voor drank en plezier.

Eén bracht hier in vervoering gekende odes aan de zee, een ander
aan verder, vreemde landen waar harten gestolen en vrachten gestouwd,
en altijd was er één die lonkte naar stil verhoopte herbergzaamheid
van de waardin.

Ze hoedde de albasten zielen die in het overjaars gewoel
over de aarden vloer verloren zweefden, leidde ze met zachte dwang
naar haar weke oevers waar ze hun geheim verdriet verloren legden

En daags nadien, bij de rauw geworden dag
de brug was opgehaald, verdwenen met de tijd
zij met stug gekruiste armen ze woordeloos liet varen.

Yves De Bosscher

Ophaalbrug op het Spierekanaal

**De laatste tocht van den Bruinen:
Zwanenzang**

De schipper van den Bruinen
Stond geslagen in de stuurbak aan het roer
Van Yerseke naar de kaaien van Robaais
Was de tocht die hij voor 't laatste voer

Nog voller dan z'n hart vol weemoed
Was zijn mosselhengst gestouwd
Aan de mast wapperde een zwarte wimpel
En waar hij kwam werd er gerouwd

Op de oevers zongen droeve waternimfen
In zijn kielzog zwom een witte zwaan
Aan een onzichtbaar lijntje volgden nog wat wolken
Als mooiste vorm van zee
Waar in slechts dromers kunnen vergaan

Yves De Bosscher

Onderweg

**De laatste tocht van den Bruinen:
Mosselboot te Leers-Nord**

Het onverwachte vallen van de avond
had bij het opvaren van het kanaal
slechts een flauwe maan gebaard
waarvan het tanende licht joeg
achter snel vager wordende lange schaduwen:

Vrouwen in wijde lompen vluchtten
met inderhaast gevulde mosselketels
naar verre huizen;
bij met beschimmeld wilgenhout
gestookte haarden wachtten
op zacht vlees beluste mannen.

Van over de grens
dreven op een luie wind droeve novembernevels
die door de dievendeur van den Bruinen drongen,
met in het vooronder gevangen zeelucht stil
over de schippers eenzaamheid walsten.

Yves De Bosscher

De laatste tocht van den Bruinen:
Les dernières moules sur le Quai de Lorient

Uit de ochtendhemel tuimelt een onverhoedse meeuw,
hapt naar door de nacht gelouterde lucht en gaat er
uitzinnig schreeuwend mee aan de haal.

Het decor is weer zoals altijd, te zwaar opgemaakt
voor een doordeweekse dag: op de Quai de Lorient
doemen vrouwen op met koters aan hun rokken,
als de straten tooien zij zich grijs, hoort,
slaat Sint-Maarten voor den Bruinen afscheidsklokken.

Over Saint-Leger kwam hij gevaren, langs Evregnies
en Estaimpuis, in Leers de grens over gestoken.
De laatste bocht, zijn laatste tocht, het zwijgen
in een van toekomst verstoken wereld dra doorbroken.

Nog één keer trekt de boot zich aan de kaai, reeds
roepen vrouwen de schippers naam. Hij herkent
hun stemmen en hun blikken, wordt geroemd voor waar
en faam. Hun emmers vult hij met de smaak van zee
en neemt in ruil hun beurzen mee.

Zo werd den Bruinens ruim gelost en gevuld met leegte
in retour. En toen hij voor het laatst uit Roubaix
wegvoer woog geen leegte ooit zo zwaar.

Yves De Bosscher

De laatste bocht

Mythologie

Het trage schuiven van de stroom
In synchroon met kabbelende golven
bevreemdende vibraties van tijd
waarop bij nader toezien alweer het
volatiele deel van mezelf te water gaat.

Afdrijft, een herhalend stuurloze parodie op
Het leven waarvan ik op onbewaakte momenten
Meende de touwen in handen te hebben.

Slechts losgeslagen trossen tuigage en met wrakhout
doorvlochten verdoemenis. Ik geef Charon zijn laatste obool
en gooi beiden overboord ter voltrekking van gerechtigheid:
De veerman kan zoals viel te verwachten niet zwemmen.

In dit water gaan steeds meer delen mij verloren.

Yves De Bosscher

Brugwachter

Ontij

Uit niets is de lucht gemaakt
de regen en de noordenwind
die over het water waait
en gulpen ruwe vrees
over het hinterland braakt.

Die de schipper laat beven
voor kapseizen is hij behoed,
de bewoners op de oevers
aan het bidden slaan opdat
het kwaad hen wordt vergeven.

De storm op bomen blaast
de rivier zwellt en slorpt en ruimend
sneller, en dan razend
onder breed geschilderd duister
zich naar de Noordzee haast.

Yves De Bosscher

Onderweg naar zee

Vervlogen

Een libel kibbelt, zweeft in onmin
met een illusie van zichzelf over water
Ze twijfelt over mooier zijn,
slaat dan blinkend van afgunst, bits
tere pootjes door doorwaadbaar vel
dat onverschillig tussen de oevers spant

Rond de stengels van het rankste riet
ademt plots de geur van verse wind
vangt een los wapperende gedachte
treft mijn schuivende ballast en valt gericht
uiteen in kort gerimpeld trillen, deint uit

Verstoord een waterwants in rust:
Lopend over mijn verzameld werk aan scherven
gaart ze, scheidt en schrijft in vage letters
je naam, nog steeds, en als ik de rimpeling
lang genoeg kan houden misschien nog
dat je van me houdt?

Yves De Bosscher

Libel